

Utfärdat: 2024-05-08

Diarienummer: SBF-2023-00444

Mattias Nilsson

Telefon: 031-368 18 78

E-post: mattias.nilsson@stadsbyggnad.goteborg.se

Detaljplan för verksamheter vill Lillhagsvägen inom stadsdelen Skogome i Göteborg

Samrådsredogörelse

Handläggning

Stadsbyggnadsnämnden beslöt den 19 december 2023 att genomföra samråd för detaljplaneförslaget. Förslaget har sänts för yttrande under tiden 10 januari 2024 – 31 januari 2024.

Planförslaget har skickats ut enligt bifogad lista över samrådskrets.

Förslaget har under samma tid varit tillgängligt på Stadsbyggnadsförvaltningen, Köpmansgatan 20.

Förslaget finns även tillgängligt på Göteborgs Stads hemsida:

www.goteborg.se/planochbyggprojekt.

Sammanfattning

Inkomna yttranden berör i huvudsak trafiksäkerhet och belastning på Lillhagsvägen och buller under byggtid. Allvarligaste invändningen gäller de delar som berör miljökvalitetsnormer för vatten, översvämningar och skyfall, förorenade områden och geoteknik samt den rödlistade arten mindre hackspett.

Förvaltningen har bedömt att planhandlingar ska revideras. Byggnadshöjd och exploateringsgrad har minskats för egenskapsområdet i söder där det tilltänkta parkeringsdäcket kan byggas. Prickmark har utökats som innebär att byggbar yta enbart är möjlig på befintlig parkeringsplats. Ytterligare begränsning av mark har tillkommit i norra delen av planområdet där byggnader inte får uppföras, undantaget komplementbyggnader. Planbeskrivningen har förtydligats kring miljökvalitetsnormer (vatten och markmiljö), dagvatten- och skyfall, luft, lukt och naturvärden. Illustration har förtydligats gällande skyfallsytor och ökade grönytor som inarbetats efter samrådet. Redaktionell ändring av plangräns i sydväst.

Framförda synpunkter har i övrigt till stor del kunnat beaktas genom mindre ändringar i planhandlingarna.

Kopior av samtliga yttranden har överlämnats till Exploateringsförvaltningen, fastighetsägare och berörda konsulter för kännedom och eventuellt beaktande vid planens genomförande.

Inkomna synpunkter och Stadsbyggnadsförvaltningens kommentarer

Inkomna synpunkter har sammanfattats nedan. Vid publicering på Stadens webbplats anges inte personuppgifter så som namn, fastighetsbeteckning eller adress. Synpunkterna finns i sin helhet på Stadsbyggnadsförvaltningen.

Kommunala nämnder och bolag m.fl.

1. Miljöförvaltningen

Miljö- och klimatanämnden tillstyrker fortsatt planarbete under förutsättning att förvaltningens synpunkter beaktas.

Ljudmiljö: Trafikbullerutredningen visar att bullernivåerna kommer att öka med 1-2 dBA vid en del bostadshus och på en del av skolgården, mest på grund av en generell ökning av vägtrafik i området. Ökningen av trafiken till en utbyggd anstalt utgör en mindre del av den prognosticerade trafikökningen till området. Miljöförvaltningen bedömer att den ökning av bullernivåer som kommer orsakas av en utbyggd anstalt kan anses vara marginell och att bullerskyddsåtgärder inte är motiverade vid befintliga bostäder och skola.

Naturvårdsverket har kommit med en ny vägledning för buller från väg- och spårtrafik på skolgårdar¹. Riktvärdena är nu desamma för nya och befintliga skolgårdar. Målsättningen är att ha så stor del av skolgården som möjligt ska underskrida ljudnivån 50 dBA. I bullerutredningen beräknas en betydande del av skolgården klara 50 dBA även efter utbyggnaden av anstalten (miljöförvaltningens uppskattning är drygt 50 procent). Merparten av resterande del beräknas ha en ljudnivå upp till 52 dBA, förutom bollplanen. Bollplanen är den del av skolgården som ligger närmast Lillhagsvägen. Den har redan idag en ekvivalent ljudnivå som överskrider 55 dBA. Den prognosticerade trafikökningen beräknas innebära att bullernivån på bollplanen ökar med cirka en decibel. I vägledningen beskriver Naturvårdsverket bollspel och annan idrott som mindre störningskänsliga aktiviteter, där högre bullernivåer kan accepteras.

Naturmiljö, mindre hackspett: Två små skogsbestånd av björk- och aspskog har naturvärdesklass 4 enligt naturvärdesinventeringen. Denna skogstyp är lämplig för mindre hackspett att söka föda i och skogsområdena har potential för framtida häckning, om de lämnas opåverkade. Mindre hackspett har observerats cirka 100 meter söder om planområdet enligt fågel- och groddjursinventeringen (Tyréns 2023). I samma rapport står det att det aktuella projektet inte bedöms påverka mindre hackspetts möjligheter att finnas kvar i området, eftersom det finns stora arealer lämpligt habitat österut och söderut och att det inte behövs några särskilda skyddsåtgärder.

Miljöförvaltningen bedömer att frågan behöver utredas ytterligare innan en sådan slutsats kan dras, eftersom fågelinventeringen inte omfattar området som hänvisas till. Stora delar av habitatet, som hänvisas till österut och söderut, är inte säkrade som naturmark i detaljplanen eller på annat sätt. Därför är det inte möjligt att veta om dessa skogsområden kommer finnas kvar opåverkade i framtiden. Stora delar av naturmarken på Hisingen utreds för exploatering av olika slag. Miljöförvaltningen bedömer att även små skogsområden, med lämpliga habitat för

mindre hackspett, är viktiga att spara, då de är viktiga delar i ett uppsprucket skogslandskap.

Miljöförvaltningen bedömer att de två ovan nämnda lövskogsområdena har en funktion för födosök inom det revir som finns i området. Bedömningen görs utifrån stadens senaste övergripande inventering för mindre hackspett.

Miljöförvaltningen bedömer att fågelinventeringen behöver kompletteras med kunskap från miljöförvaltningens rapport 2023:11.

Jordbruksmark: Det råder stor restriktivitet kring bebyggelse på jordbruksmark. När jordbruksmark bebyggs tas den ur bruk för all framtid. Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Miljöförvaltningen instämmer i att verksamheten tillgodoser ett väsentligt samhällsintresse. Eftersom detaljplanen handlar om att bygga ut befintlig anstalt instämmer miljöförvaltningen även i att det inte finns någon alternativ placering.

Det är positivt att det har funnits en ambition i detaljplanen att minimera intrånget på jordbruksmarken som har resulterat i att ytan som kommer att ianspråktagas har minskats jämfört med det ursprungliga förslaget och att området som lämnas kvar kan fortsätta fungera som betesmark.

Miljöförvaltningen bedömer att det bör utredas om intrånget i såväl jordbruksmark som naturmark kan begränsas ytterligare genom att till exempel bygga på höjden. Enligt plankartan ska höjden på bebyggelse begränsas till 6, 12 respektive 16 meter i nockhöjd. Miljöförvaltningen bedömer att planbestämmelserna avseende höjd bör omprövas för att möjliggöra förtätning, med hänvisning till målen för bland annat naturen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030, inklusive programmets strategi för en grön och robust stad.

Miljöförvaltningen bedömer att mer behöver göras inom verksamhetsområdet för att minimera ytan som blir hårdgjord för att kompensera för några av de ekosystemtjänster som förloras när jordbruksmark tas i anspråk, såsom livsmedelsförsörjning, pollinering och dagvattenhantering.

Kompensationsåtgärder: Miljöförvaltningen bedömer att de kompensationsåtgärder som föreslagits är otillräckliga för att kompensera för den förlust av naturmark, jordbruksmark och påverkan på Skogomebäcken som detaljplanen kommer att ha. Miljöförvaltningen föreslår ytterligare kompensationsåtgärder kring hantering av dagvatten, pollinering och kompensationsåtgärder i intilliggande Skogomebäcken som kommer påverkas av detaljplanen.

Dagvatten: Miljöförvaltningen föreslår åtgärder som kompenserar för den höga andelen hårdgjord yta inom planområdet, såsom att anlägga gröna naturbaserade dagvattenlösningar som efterhärmar avrinningsområdets naturliga hydrologi och

bidrar med ekosystemtjänster. Det kan exempelvis vara åtgärder som svackdiken, våtmarker, dammar, biofilter och regnbäddar.

Pollinering: Kompensationsåtgärder behöver föreslås inom detaljplanen för att kompensera för förlusten av pollinering som idag sker på jordbruksmark och naturmark som kommer tas i anspråk. Det finns bra åtgärdsförslag för pollinering i naturvårdsplanen för den delen av planområdet som inte ägs av kommunen.

Skogomebäcken: Planområdet ligger inom Skogomebäckens avrinningsområde. Sportfiskarna har genomfört biotopkarteringar i bäckar på Hisingen, inklusive Skogomebäcken, på uppdrag av Göteborgs Stad³. Miljöförvaltningen bedömer att de åtgärder som föreslås i biotopkarteringarna behöver beaktas i planarbetet, exempelvis genom riktade kompensationsåtgärder. I biotopkarteringarna konstateras bland annat att både Skogomebäcken och vattendraget Kvillen, som bäcken mynnar ut i, är känsliga för uttorkning på grund av rensningar och utdikning.

Miljöförvaltningen bedömer att möjligheten att genomföra vattenuppehållande åtgärder i avrinningsområdet behöver ses över i samband med exploateringen. Detta för att minska vattendragens risk för uttorkning, och för att minska belastningen av förorenande ämnen och näringsämnen. Stora delar av Skogomebäcken har bedömts vara omgrävd och rensad. Det gäller framförallt den övre delen av bäcken, där planområdet ligger. Där bör möjligheten att återmeandra bäcken och anlägga tvåstegsdiken undersökas som en kompensationsåtgärd.

Det framgår även att skyddszonen längs bäcken på flera ställen är mindre än tre meter mot onaturliga markslag. Miljöförvaltningen föreslår att ytterligare en kompensation kan vara att återskapa en ekologiskt funktionell kantzon längs bäcken och att trädridåer som finns kvar längs vattendraget bevaras och utvecklas.

Grönytefaktor: Miljöförvaltningen håller inte med stadsbyggnadsförvaltningens bedömning att anstalten ska klassas som industrimark med grönytefaktor 0,15, som är den lägsta faktornivån. Miljöförvaltningen föreslår grönytefaktor 0,45, som motsvarar markanvändning ”gles bostads-/blandstadsbebyggelse med naturkvaliteter och mindre markanspråk på grund av avstånd till kollektivtrafik med mera” i stadens anvisning om grönytefaktorer 4. Det utökade planområdet består idag av jordbruksmark och skog, som förser området med en rad olika ekosystemtjänster. Området ligger nära en bäck, som är ett känsligt ekosystem. Inom detaljplanen finns behov av översvämningssytor, dagvattenhantering och grönska. En högre grönytefaktor skulle sätta en högre ambitionsnivå som kan öka viktiga kvalitéer i området. Exempel på åtgärder är vegetationsbeklädda tak, odlingsområden, regnbäddar och gräsarmering istället för asfalterade ytor inom delar av området.

Markmiljö: Miljöförvaltningen bedömer att markmiljön är tillräckligt utredd för kommande detaljplan. I områden där jordbruksmark ska tas i anspråk behövs kompletterande provtagning avseende PFAS, eftersom det kan förekomma förhöjd risk för sådana ämnen om slam har lagts ut. Miljöförvaltningen bedömer

att detta i sig inte påverka genomförande av planen, dock kan det påverka hur överskottsmassor ska hanteras om de visar sig förekomma.

Dagvatten: I dagvattens- och skyfallsutredningen har hela planområdet modellerats som industrimark. Ytan klassas som medelbelastad i rapporten och faller inom kategorin ”enklare rening”. Enligt Göteborgs Stads Reningskrav för dagvatten ska industrimark betraktas som hårt belastad yta. Det innebär att kraven istället faller inom kategorin ”rening”. Miljöförvaltningen bedömer att dagvattenutredningen behöver uppdateras med korrekt indata till föroreningsberäkningarna vad gäller val av markanvändning och att utredningens slutsatser behöver revideras avseende förslag på åtgärder.

Vidare behöver utredningen visa hur de föroreningar som verksamheten och markanvändningen ger upphov till påverkar närmaste recipient och vilka försiktighetsmått som behöver vidtas utifrån detta med avseende på miljökvalitetsnormen för vattenförekomsten.

I dagvattenutredningen anges att andelen hårdgjord yta som avrinner mot Skogomebäcken ökar från 3,49 till 8,13 hektar efter utbyggnaden. Miljöförvaltningen bedömer att den ökade hårdgöringsgraden kan få negativ påverkan på bäckens naturliga hydrologi, eftersom avrinningsområdet är relativt litet och därmed extra känsligt för förändringar. I utredningen föreslås fördröjningsåtgärder för att kompensera för de ökade flöden som exploateringen medför. Miljöförvaltningen bedömer att detta inte är tillräckligt, eftersom det även är stor risk att bäckens blir mer känslig för uttorkning när markens vattenhållande förmåga minskar. Dagvattenutredningen behöver uppdateras med en dagvattenhantering som beaktar detta.

I detaljplanen bör det i första hand eftersträvas att minska områdets hårdgjorda yta och i andra hand kompenseras för hårdgjord yta genom att anlägga gröna naturbaserade dagvattenlösningar som efterhärmar avrinningsområdets naturliga hydrologi och bidrar med ekosystemtjänster. Det kan exempelvis vara åtgärder som svackdiken, våtmarker, dammar, biofilter och regnbäddar som dessutom kan bidra till en högre grönytefaktor.

De tre diken som mynnar i bäcken pekas ut som möjliga påverkanskällor på vattenkvaliteten. Miljöförvaltningen bedömer därför att det bör undersökas om det finns behov av att göra förbättringsåtgärder i anslutning till berörda diken.

Planbeskrivningen behöver kompletteras med en tydligare bedömning av påverkan på MKN Vatten på kvalitetsfaktornivå. Den recipientkontroll som utförs av Kretslopp och Vatten bekräftar att både Kvillen och Kvillebäcken har problem med höga halter av näringsämnen, vilket behöver beaktas i bedömningarna.

Miljömål: I planbeskrivningen redovisas både negativa och positiva aspekter som detaljplanen kommer ha på målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030. Det är positivt att en naturvårdsplan har tagits fram för att främja biologisk mångfald och sociala värden. Om den implementeras kommer den påverka den biologiska mångfalden positivt inom detaljplaneområdet och även utanför.

Miljöförvaltningen saknar en bedömning av detaljplanens påverkan på delmålet Göteborgs Stad arbetar för renare hav, sjöar och vattendrag i förhållande till närliggande Skogomebäcken och vad som kan göras för att minimera en negativ påverkan.

Miljöförvaltningen fick på startmötet kännedom om att exploatören har höga ambitioner kring klimatmål och att en klimatkalkyl har utförts med förslag på hur anläggningen kan byggas mer klimatsmart. Miljöförvaltningen anser att detta bör kommuniceras i planbeskrivningen eftersom det är något som gör att detaljplanen kan bidra till att uppfylla stadens miljömål: Göteborgs klimatavtryck är nära noll.

Kommentar:

Naturmiljö

Det saknades underlag i samrådshandlingarna angående mindre hackspett som gjorde det svårt att få en helhetsbild av underlaget. Detta är nu åtgärdat.

Beträffande naturmiljö och mindre hackspett har en inventering av mindre hackspett (Tyréns, 2022) lagts till handlingarna. Den togs fram innan detaljplanearbetet påbörjades. Planbeskrivningen har kompletterats med ett avsnitt som sammanfattar de avvägningar som gjorts samt Länsstyrelsen bedömning.

Fågel- och groddjursinventeringen har kompletterats med kunskap från miljöförvaltningens rapport om kartering av biotoper för, samt inventering av, mindre hackspett i fyra områden i Göteborgs stad (Pro natura 2023).

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att de utredningar som gjorts är tillräckliga för att bedöma att mindre hackspett kan fortsätta häcka framgångsrikt i området. Det finns ett omfattande underlag och ytterligare utredningar bedöms inte vara motiverade då frågan redan är bedömd av Länsstyrelsen, kompensation har föreslagits och genomförts och marken inom detaljplan är redan avverkad.

Länsstyrelsens föreläggande om 12:6 samråd för avverkning av skog inom planområdet har lagts som bilaga till handlingarna.

Jordbruksmark

Beträffande jordbruksmark har avvägning gjorts i planprocessen mellan anstaltens utbredning och påverkan på jordbruksmark och naturmark. Åtgärder för att minska intrången har gjorts så att bostadshus för klienter ökat från två till tre våningar. Bedömningen är att det är svårt att begränsa intrången ytterligare.

Kompensationsåtgärder

Beträffande kompensationsåtgärder har exploateringsförvaltningen begärt dispens hos Länsstyrelsen för att vidta kvalitetshöjande åtgärder i Skogomebäcken för att höja kvalitéerna i biotopen. Detta genom plantering av träd samt tillskapande av tvåstegsdiken. Åtgärderna avses vidtas inom en delsträcka om ca 130 meter av bäcken.

Dagvatten: Öppna lösningar för dagvattenhantering, vilka bidrar till kompensering av förlorade naturvärden, kan användas utanför anstaltsområdet. Detta återfinns som diken i öst och vid parkeringen i söder. I enlighet med Specialfastigheters riktlinjer så ska utomhusmiljön utformas på så sätt att

förekomsten och oron för brott minskas. Öppna dagvattenlösningar behöver ta hänsyn till det här kravet och planeras därefter.

Pollinering: Exploatören har ett gestaltungsprogram som innehåller en växtförteckning. Inom anstalten kommer det planteras växter som bidrar till ekosystemtjänsten. Dessa är naverlön, skogslön, glanslind, fylldblommigt fågelbär, smalkronigt kinapäron, smalkronig lön, italiensk al, japansk järnek, ljung, måbär, stjärnflocka. På större ytor används ängsgräs.

Grönytefaktor

Beträffande grönytefaktor är stadsbyggnadsförvaltningens bedömning att projektet är närmre till hands att likställas som verksamhetsområde än gles bostadsbebyggelse. Projektet passar inte fullt in på någon av stadens kategorier för verksamhetsområde eller gles bostadsbebyggelse. Efter samrådet har möjligheterna för att förbättra grönytefaktorn setts över och har uppdaterats från 0,24 till 0,25, som är högre än målvärdet 0,15. Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att detta är tillräckligt för detta projekt och att det inte är rimligt att begära en grönytefaktor på 0,45 med tanke på verksamhetens karaktär. Verksamheten innefattar också sysselsättning i form av industri/verkstad och tvätteri. Med tanke på detta och de säkerhetskrav som kriminalvården ställer kommer stadsbyggnadsförvaltningen inte ställa högre krav på grönytefaktor.

Markmiljö

Beträffande Markmiljö noterar stadsbyggnadsförvaltningen att miljöförvaltningen bedömer markmiljön tillräckligt utredd inom ramen för detaljplaneprocessen.

Dagvatten

Beträffande dagvatten har dagvatten- och skyfallsutredning uppdaterats med information om detaljplanens påverkan på recipienter och slutrecipienter, hydrologi i Skogomebäcken samt påverkan på MKN Vatten. Detta kommenteras under länsstyrelsens yttrande.

I dagvatten- och skyfallsutredningen har planområdet modellerats som industrimark i beräkningsprogrammet vilket inte är detsamma som Göteborgs stads klassning i Reningskrav för dagvatten. Beräkningen är gjord enligt stadens krav och är klassad som medelbelastad. Utredningen har uppdaterats för att förtydliga detta.

Miljömål

Beträffande miljömål har planbeskrivningen kompletterats med beskrivning kring detaljplanens påverkan på delmålet, Göteborgs stad arbetar för renare hav, sjöar och vattendrag.

Stadsbyggnadsförvaltningen skiljer på detaljplanens påverkan och byggprojektets eventuella påverkan vid beskrivning av miljömålen och tar därför inte med det i planbeskrivningen.

Exploatören har tagit fram ett hållbarhetsprogram i syfte att alla delar av verksamheten ska bedrivas och utvecklas på ett hållbart sätt. Exploatören har fokuserat på två hållbarhetsområden där de vill ligga i framkant –

koldioxidutsläpp och biologisk mångfald. Specialfastigheter vill vara med och minska CO2-utsläppen så långt det är möjligt i de enskilda projekten och fokus på åtgärder i byggverksamheten och driftskedet. Kriminalvården har som mål att Skogome anstalten ska bli kriminalvårdens grönaste anstalt. Kriminalvården bedriver sedan många år ett aktivt miljöledningsarbete som utgår från Sveriges miljömål Agenda 2030. Utifrån fastighetsägarens och verksamhetens hållbarhetsambitioner har Anstalten Skogome målet att gå före och testa nya lösningar som minskar CO2-utsläpp och tillskapar biologisk mångfald i det pågående om och utbyggnadsarbete som genomförs fram till 2027.

Dokument som beskriver projektets miljöarbete kommer bifogas Miljöförvaltningen för kännedom.

2. Exploateringsförvaltningen

Exploateringsförvaltningen tillstyrker förslaget till detaljplan.

Exploateringsförvaltningen avvaktar godkännande av projektets genomförande till granskningsskedet.

Kommentar:

Noterat.

3. Idrotts- och föreningsförvaltningen

Anser att den ökade trafikmängden när både Rättsmedicinalverket och tillbyggnad av Skogomeanstalten är färdigställda kommer belasta Lillhagsvägen ytterligare och försämra trafiksäkerheten kring fotbollsplanen. Lillhagsvägen är den väg som i störst utsträckning används för att ta sig till fotbollsplanen genom cykel, gång, kollektivtrafik eller bil. Flödena av människor till och från bollplanen är särskilt stora vid matcher och den trafiksituation som uppstår avseende de skyddade trafikanterna är speciellt problematiska i korsningen mellan Hälsans stig (Gärdsgårdsstigen) och Lillhagsvägen i höjd med P-grinden. Detta eftersom bilar stannar i höjd med bommen tvärs över cykelvägen och släpper av barn. Många barn korsar vägen trots att det inte finns övergångsställe vilket bidrar till än mer farlig trafiksituation.

Förvaltningen ser att åtgärdsförslag för att öka trafiksäkerheten behöver tas fram gemensamt av berörda förvaltningar. Speciellt viktigt är det i höjd med P-grinden där Hälsans stig/Gärdsgårdsstigen och Lillhagsvägen möts.

Parkeringssituationen kring Lillhagsparken, speciellt i samband med matcher, är utmanande och det behöver tydliggöras var det är möjligt att parkera och inte. Det är viktigt att närområdet runt Skogomeanstalten upplevs tryggt och att det finns tydliga markeringar på var det är tillåtet att vara och inte, belysning samt andra säkerhetsåtgärder. Att själv kunna ta sig till och från fritidsaktiviteter är ett viktigt steg i barns utveckling och barn bör därför kunna vistas på och kring bollplanen under säkra omständigheter.

Kommentar:

Beträffande trafiksäkerhet på Lillhagsvägen har stadsbyggnadsförvaltningen stämt av med berörda förvaltningar. Den ökade trafiken från rättsmedicinalverket och utökning av anstalten bedöms, utifrån utredningar som tagits fram, inte öka

fordonstrafik i den mängd att det skulle föranleda några åtgärder för trafiksäkerheten inom detaljplanens arbete. Staden har inga planer på att inom en snar framtid göra åtgärder på Lillhagsvägen.

Staden är generellt restriktiva med att anlägga övergångsställen då detta inger falsk trygghet för fotgängare och gör att man förlorar samspelet mellan gående och bilister. Att anlägga övergångsställe är inte en trafiksäkerhetsåtgärd utan en framkomlighetsåtgärd för gående som behöver kunna korsa en trafikerad gata. Övergångsställen anläggs på platser där det går att säkerställa låg hastighet (30 km/h) vilket inte är önskvärt vid korsningen Lillhagsvägen och Hälsans stig/Gärdsgårdsstigen. Om övergångsställen anläggs vill man göra detta i kombination med farthinder och det är inte tekniskt möjligt på Lillhagsvägen idag på grund av att vägen lutar så pass mycket att större åtgärder behöver tas. Det är också viktigt att inte försämra framkomlighet för räddningstjänsten och kollektivtrafik kopplat till farthinder och sänkt hastighet.

Den säkrare vägen för fotgängare att korsa Lillhagsvägen är via befintlig gångpassage, ca 90 m söderut från P-grinden där Hälsans stig/Gärdsgårdsstigen och Lillhagsvägen möts.

Parkeringsmöjlighet finns vid Lillhagsparken där befintliga stigar leder till fotbollsplanen. Skyltning till parkering är ingen fråga för detaljplanen, frågan får hanteras vidare inom staden.

4. Stadsfastighetsförvaltningen

Har inget att erinra.

Kommentar:

Noteras.

5. Göteborg Energi AB

Har inget att erinra.

Kommentar:

Noteras.

6. Räddningstjänsten Storgöteborg

Anser att framkomlighet i samband med skyfall inte hanteras på ett tillfredsställande sätt. Hantering av den situation som uppkommer vid översvämning på grund av kraftigt skyfall borde förtydligas i planbeskrivningen.

Kommentar:

Planbeskrivning och dagvatten- och skyfallsutredning har kompletterats med information om skyfallssimulering för att undersöka om räddningsvägar försvåras av stående vatten. Enligt simulering kommer skyfallsvatten inte överstiga 40 cm vid räddningsvägar och därmed inte försvåra räddningsvägarna.

7. Kretslopp och vatten

Avfall

Kretslopp och vatten anser att det finns goda förutsättningar för att ordna en

fungerande avfallshantering i området. Avfallshanteringen är avstämd och vi kan inte se några hinder inför det fortsatta planarbetet. Framkomlighet och angöring för avfallsfordon inom planområdet fungerar idag bra och förändras inte av utbyggnaden. Förslaget innebär att det tillkommer ett antal tömningspunkter för fettavskiljare och även den tillkommande avfallshämtningen bedömer vi kommer fungera.

I planbeskrivningen står dock att avfallshantering är avstämt och *godkänt* av Kretslopp och vatten. Då avfallshanteringen inte godkänns i planskedet utan i ett senare bygglovsskede så behöver texten justeras och den formuleringen strykas.

Information till exploitör

I kommande bygglovsansökan ska det redovisas en fungerande avfallshantering för de avfallsfraktioner som uppstår i verksamheten. Avfallslösningarna behöver vara anpassade efter mängden avfall som uppstår och placeras så att trafiksäkert körmönster och angöring garanteras.

Goda råd och riktlinjer för avfallshantering finns i skriften *Gör rum för miljön*, på stadens hemsida, www.goteborg.se. Kretslopp och vatten står gärna till tjänst framöver vad gäller planering av avfallshanteringen. Kontakta vid behov ansvarig avfallshandläggare för detta ärende.

VA

Allmänna VA-ledningar

Planområdet ligger inom verksamhetsområde för allmänt dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Allmän vatten- och spillvattenledningsutbyggnad bedöms inte krävas då kapaciteten på befintligt ledningsnät bedöms vara god.

Om markarbeten planeras närmare än 10 m från VA-anläggning ska Kretslopp och vatten få möjlighet att granska arbetet enligt rutin ”Kretslopp och vattens anvisningar för markarbeten” på Göteborg stads hemsida.

Brandvatten

Kapaciteten på allmänt ledningsnät för dricksvatten medger uttag av brandvatten enligt tabell 3.3, VAV publikation P 114.

Dagvattenhantering

Detaljplanen ska följa de rekommendationer som tagits fram i dagvatten- och skyfallsutredningen. Dagvatten ska fördröjas motsvarande 10 mm per kvadratmeter reducerad area i enlighet med Göteborg stads krav. Dagvatten från området får inte försämra föroreningsbelastningen för recipienten.

Skyfallshantering

Det är bra att det är tydligt i planbeskrivningen att en skyfallsmodellering genomförs inför granskningen och det är viktigt att slutsatserna från den arbetas in i planhandlingarna. Vid granskningen måste det vara tydligt redovisat vilka åtgärder som krävs för att uppfylla TTÖP.

Det är önskvärt att dagvatten/skyfallsåtgärderna tas med i illustrationen.

Förutsättningar för anslutning

Planområdet är väl försörjt med allmänt Vatten- och spillvattennät och befintliga förbindelsepunkter bedöms kunna användas även efter planens genomförande.

Kretslopp och vatten kommer utreda möjligheten att upprätta en förbindelsepunkt för dagvatten i dike norr om planområdet. Diket ingår i en samfällighet som Specialfastigheter är del av och som dagvattnet i nuläget avleds till.

Avloppsnetet inom kvartersmark ska utformas som duplikatsystem med skilda ledningar för dag- och dräneringsvatten respektive spillvatten. För att anslutning med självfall ska tillåtas ska färdigt golv vara minst 0,3 meter över marknivå i förbindelsepunkt, med hänsyn till risk för uppdämning i allmänt dag- och spillvattensystem.

Lägsta normala trycknivå i området är + 50 m över nollplan angivet i rikets höjdsystem (RH2000). I de fall högre vattentryck önskas får detta ordnas och betalas av fastighetsägaren.

Ekonomi

Om befintliga serviser för spillvatten och dricksvatten inte kan användas uppstår kostnader för VA-kollektivet för anläggandet av nya serviser. Då får VA-kollektivet även intäkt i form av att ny anläggningsavgift tas ut av fastighetsägare enligt den VA-taxa som gäller vid tidpunkten för anslutning.

Om ny förbindelsepunkt för dagvatten upprättas kan kostnader för VA-kollektivet uppstå i form av anpassning av diket. Om ny förbindelsepunkt för dagvatten upprättas får VA-kollektivet intäkt i form av att ny anläggningsavgift tas ut av fastighetsägare enligt den VA-taxa som gäller vid tidpunkten för anslutning.

Kommentar:

Avfall

Avsnittet Avfall har uppdaterats i planbeskrivningen i enlighet med Kretslopp och vattens synpunkter.

Dagvattenhantering

I dagvatten- och skyfallsutredningen framgår att totalt 870 m³ dagvatten kommer fördröjas och renas inom fastigheten i enlighet med Kretslopp- och vattens krav på att fördröja 10 mm per m² reducerad hårdgjord yta.

Skyfallshantering

Planbeskrivningen samt dagvatten- och skyfallsutredning har kompletterats med illustration över de planerade dagvatten- och skyfallsåtgärderna.

Illustrationsritning som tillhör planhandlingarna har kompletterats med ytor för skyfallshantering.

Göteborgs Stads tematiskt tillägg för översvämningsrisker (TTÖP) anger att stående vatten inte får överstiga 20 cm. Det förekommer stående vatten på några interna vägar inom anstaltsområdet vid kraftigt skyfall. För utrymningsvägar

anger TTÖP 20 cm vilket inte uppfylls på alla vägar inom anstaltens område. Räddningstjänstens krav på framkomlighet är 40 cm vilket klaras för utrymningsvägar inom anstalten. Riktlinjen från TTÖP berör främst framkomlighet av fordon som inte klarar 20 cm högt vatten. Detta är fordon som ändå inte förekommer inom anstaltsområdet varpå kravet inte anses nödvändigt. Utrymning av anstalten kommer huvudsakligen ske till fots och de räddningsfordon som kommer användas inom anstaltsområdet kommer kunna hantera skyfallsmängder högre än 20 cm. I händelse av allvarlig olycka tillämpas normal fri passage vilket innebär att körgrindar ställs upp för att räddningsfordon eller motsvarande ska kunna ta sig fram snabbt.

8. Socialförvaltningen Hisingen

Tillstyrker detaljplanen och anser att tidigare framförda synpunkter till stor del omhändertagits.

Kommentar:

Noteras.

Statliga och regionala myndigheter m.fl.

9. Länsstyrelsen

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen lämnar följande bedömning enligt 5 kap. 14 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen utvecklar en redan befintlig verksamhet, Skogomeanstalten.

För att planförslaget inte ska riskera överprövning vid ett antagande behöver kommunen till granskningsskedet bearbeta förslaget i de delar som berör miljö kvalitetsnormer för vatten, översvämningar och skyfall, förorenade områden och geoteknik.

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör miljö kvalitetsnormer och hälsa/säkerhet måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte skall prövas av Länsstyrelsen.

Motiv till bedömningen

Prövningsgrunder redovisar Länsstyrelsens synpunkter vilka ska uppfyllas för att det antagna planförslaget inte ska riskera överprövning. Råd och synpunkter handlar om anvisningar för att planförslaget ska uppfylla lagstiftningens krav.

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10§

Enligt 11 kap. 10 § ska Länsstyrelsen överpröva kommunens antagandebeslut av en plan eller områdesbestämmelser om dessa kan antas strida mot någon av de fem prövningsgrunderna.

- Riksentresse
- Mellankommunala frågor och regionala förhållanden
- Miljökvalitetsnormer (MKN)
- Strandskydd
- Hälsa och säkerhet

Länsstyrelsen bedömer att planförslaget strider mot prövningsgrunden för MKN vatten samt hälsa och säkerhet.

MKN vatten

Till granskningsskedet behöver planbeskrivningen uppdateras med en tydligare beskrivning av dagvattnets recipienter samt slutrecipienter tillsammans med en tydlig bedömning av påverkan på MKN vatten.

Enligt 2 kap. 10 § PBL får planläggning inte medverka till att en miljökvalitetsnorm, MKN, enligt 5 kap Miljöbalken överträds. Kommunen måste därför visa hur planerade åtgärder påverkar vattenkvalitén inom de vattenförekomster som kan beröras av planområdet samt hur de påverkar möjligheterna att nå uppsatta MKN för Vatten. Kommunen ska visa på vilka grunder bedömningen har gjorts, exempelvis med stöd av uppgifter från dagvattenutredning eller annat underlag som berör vattenkvalitén. Detta gäller med avseende på såväl ytvatten som grundvatten. Bedömning ska göras på kvalitetsfaktornivå. Kommunen behöver redovisa hur genomförandet av detaljplanen påverkar möjligheten att följa MKN för vatten i berörda vattenområden. Det är dessutom viktigt att man även belyser påverkan på eventuella hydromorfologiska vattenkvalitetsfaktorer och inte bara vattenkvalitet.

Det finns förbättringsbehov gällande totalkväve (Kvillebäcken) och totalfosfor (Kvillen och Kvillebäcken) i VISS. Vidare är en påverkanskälla som kan riskera sänkt status för både Kvillen och Kvillebäcken urban markanvändning. I nu inlämnad dagvattenutredning tillåts belastningen (kg/år) öka för majoriteten av de parametrar som redovisas. Kommunen behöver på ett tydligare sätt argumentera för varför dessa ökningar inte skulle riskera en sänkt status för vattenförekomsterna. Kvillebäcken har också otillfredsställande status för kvalitetsfaktorn näringsämnen och enligt dagvattenutredningen ske en ökning av både fosfor och kväve. Både de ökande föroreningsmängderna och förbättringsbehovet behöver hanteras till nästa skede.

I planbeskrivningen beskrivs hur det finns en pågående utredning för att avleda dagvatten från området till Skogomebäcken i kommunal regi. Länsstyrelsen anser att det finns stora fördelar med att dagvattenanläggningar inom verksamhetsområde för VA hanteras på allmän platsmark med kommunen som huvudman. Om så inte görs behöver motiveras varför och på vilket sätt genomförande, underhåll och drift av dagvattenanläggningarna säkerställs. Hur säkerställs att erforderlig rening av dagvattnet uppnås?

Det behöver av handlingarna i nästa skede framgå om oljeavskiljare kommer att krävas någonstans samt om det finns behov av täta dagvattenlösningar på grund av högt stående grundvattenyta.

Vad Länsstyrelsen kan se kommer även avrinning från utanför perimeterskyddet att kopplas till dagvattensystemet innanför i de östra delarna. Kommer systemet att vara dimensionerat för att hantera detta? I andra delar av utredningen uppges att flödet ut från området ska strypas till hälften.

Översvämning och skyfall

Kommunen har översiktligt beskrivit konsekvenserna vid ett skyfall för planområdet. Planområdet ligger lågt och vid ett skyfall riskerar lågpunkter och instängda områden att fyllas med vatten. För att säkerställa att tillkommande byggnader inte skadas vid ett skyfall har planbestämmelser om byggnadernas nivåer i förhållande till vattennivå införts, vilket är bra. Förslag ges också på hur situationen kan förbättras för befintlig byggnad i väster, där vatten riskerar att bli stående mot fasaden.

Kommunen reglerar att användningsområdet (D1 Kriminalvård) ska kunna omhänderta en vattenmängd på 2565 m³ vid skyfall. Med tanke på att åtgärden ligger inom kvartersmark anser länsstyrelsen att planbestämmelsen behöver kompletteras med villkor om lov eller startbesked för att på så sätt säkerställa att åtgärden går och kommer att genomföras.

Förorenad mark

Kommunen behöver inför granskningen säkerställa markens lämplighet för föreslagen bebyggelse utifrån förorenad mark. Kommunen har inför samrådet tagit fram undersökningar gällande att utreda föroreningar i mark och det pågår åtgärd av förorenad mark i samband med exploatering inom området. Länsstyrelsen har dock svårt att få en samlad bild av vilka undersökningar med avseende på förorenad mark som har utförts, val av provpunkter och vilka ämnen man har analyserat för, något som behöver tydliggöras inför granskningen.

Planen uppges innebära rivning av tidigare bebyggelse och man hänvisar till att man har gjort § 28 anmälan till Göteborgs miljöförvaltning men den bifogas inte. Det gör det svårt att se vilket område kommunen anmält. Enligt underlaget har man hittat rivningsavfall och underlaget diskuterar diverse föroreningar, PCB, metaller samt petroleumprodukter. Jämför man bild med provtagningspunkter (planbeskrivning s 41) och planområdet så är det oklart för länsstyrelsen om kommunen verkligen tagit med allt relevant. Det går inte heller att utläsa i underlaget att man använt Länsstyrelsens EBH-stöd för sin avgränsning.

I planbeskrivningen på sidan 42 och 43 i figur 19 och 20 redovisas utförda provtagningspunkter. Dessa figurer återfinns inte i någon annan rapport som är bilagt handlingarna. Enligt PM Förorenad mark Bilaga 5 i Projekterings PM Geoteknik har det funnits en brandövningsplats samt att det har funnits och finns ett tvätteri inom anstaltsområdet. Det framgår inte i underlaget om undersökningar gjorts för att utreda förekomst av tex PFAS, dioxin och PAH:er i anknytning till brandövningsplatsen, om klorerade lösningsmedel har undersökts från tvätteriet eller om det har bedömts vara irrelevant.

På sidan 42 i planbeskrivningen står det att avhjälpande åtgärder har genomförts och slutredovisats och att det i befintlig jord därmed inte finns kvar några föroreningar över Naturvårdsverkets generella riktvärde för mindre känslig

markanvändning, MKM. Åtgärdsålet är dock Naturvårdsverkets generella riktvärde för känslig markanvändning, KM. Länsstyrelsen tolkar det som att det är dessa ytterligare åtgärder som avses med att den ytterligare exploatering som avses utföras och som står beskriven på sidan 42 i planbeskrivningen. Det finns dock inget underlag i handlingarna där det framgår att ytterligare exploatering i linje med den anmälan enligt 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd som lämnats in till kommunen faktiskt kommer att hantera alla föroreningar inom planområdet.

På sidan 11 i PM Förorenad mark Bilaga 5 i figur 5 finns ett område i norr som benämns ”Samling 3” och där det verkar finnas ett åtgärdsbehov. Det går inte att utläsa av handlingarna om detta område är åtgärdat eller inte. Vidare finns det provtagningspunkter i figur 19 och 20 på sidan 42 och 43 i planbeskrivningen med halter över KM och där det därmed finns ett åtgärdsbehov.

Då det har påträffats föroreningar inom planområdet över åtgärdsålet KM anser länsstyrelsen att det ska införas en planbestämmelse i plankartan som säkerställer att åtgärder utförs, exempelvis genom att villkora att startbesked för byggnation får inte ges förrän föroreningar har avhjälpts till nivåer som medger planerad markanvändning.

Geoteknik

Staten geotekniks institut (SGI) har inkommit med yttrande, daterat 2024-01-29 som bifogas i sin helhet. Länsstyrelsen delar SGI:s bedömning och anser att kommunen behöver bearbeta planförslaget i enlighet med SGI:s yttrande.

Enligt den geotekniska utredningen (vilket även omnämns i planbeskrivningen) bedöms säkerheten mot skred vara tillfredsställande förutsatt att den nya byggnationen grundläggs på ett sådant sätt att den inte tillför någon belastning (som med exempelvis pålar eller kompensationsgrundläggning). Om detta är något som krävs för att säkra stabiliteten ska detta inarbetas i plankartan som någon form av åtgärd eller restriktion. Utifrån de säkerhetsmarginaler mot skred som beräkningar gett kan det dock innebära att en sådan åtgärd eller restriktion inte är nödvändig. Vill man undvika att införa planbestämmelser för grundläggning bör stabiliteten kontrolleras för de laster och förhållanden som planen medger.

Kommunen beskriver och gör bedömningen att det saknas förutsättningar för bergras och blocknedfall under befintliga och planerade förhållande samt att inga åtgärder krävs. Dock framgår det av handlingarna att entreprenadarbeten och bergschakt pågår in ett område som kalla ”område D”. Här rekommenderas skrotning och borttagning av lösa block. SGI anser i sitt yttrande att aktuella risknivåer i ett planområde där entreprenadarbeten aktivt pågår och förutsättningar kontinuerligt förändras inte kan bedömas under planarbetet, och önskar här klarhet av aktuell situation och förtydliganden i underlagen inför granskningen.

Råd enligt PBL och MB

Buller

Bullerutredning är gjord och trafiken beräknas redan nu överskrida riktvärden vid en del bostadshus, skolor, bollplan och med ökande trafik blir det sämre. Det vore önskvärt med bullerskärmar eller liknande åtgärder vid några av husen, men det är ju en annan verksamhetsutövare (väghållaren) som i så fall skulle behöva vidta de åtgärderna. Länsstyrelsen håller med om underlagets resonemang, att om husen är äldre (före 1997) så överskrids inte gränsvärdet för när bullerdämpande åtgärder bör övervägas.

Luftmiljö

En platsbedömning luft har gjorts och bifogas underlaget. Samrådshandlingen nämner sedan kort, utan ytterligare motivering, att baserat på beräknade halter av kväveoxid och partiklar i miljöförvaltningens översiktliga luftkvalitetsberäkning så behöver ingen luftkvalitetsutredning tas fram för planområdet. Underlaget borde kompletteras med en lite fylligare motivering.

Störande lukt

Underlaget anger ett tvätteri men nämner inget om det planeras ett eventuellt kök. Länsstyrelsen anser att underlaget behöver kompletteras med bedömning om risk för störande lukt från planerade verksamheter.

Radon

Gällande markradon anger redovisad marktekniska undersökning av WSP att provtagningen inte kunde erhålla godtagbara resultat och för berg redovisas värden normal/hög, hög/hög, och normal/normal. Länsstyrelsens kan inte i det övriga underlaget se någon diskussion eller bedömning av genomförd provtagning. I planen behöver aktuella nivåer anges för området, så att de kan hanteras praktiskt i byggloven.

Annan lagstiftning

Jordbruksmark

Kommunen har redovisat en utredning kring ianspråktagandet av jordbruksmarken enligt 3 kap 4 § miljöbalken. Där har de utförligt beskrivit markens brukningsvärde, hur planen utgör ett väsentligt samhällsintresse samt resonerat kring alternativa lokaliseringar. Länsstyrelsen har därmed inga ytterligare synpunkter inför granskningsskedet.

Kulturmiljölagen

Länsstyrelsen upplyser om att tillstånd enligt kulturmiljölagen behövs för arbeten eller byggnation i anslutning till fornlämning L1968:7623.

Vattenverksamhet

Vid pålning och anläggande av byggnader med djup grundläggning kan bortledning av grundvatten under anläggningsskedet och/eller driftskedet bli aktuellt. Länsstyrelsen upplyser därför kommunen om att åtgärder som kan innebära bortledning av grundvatten innebär en vattenverksamhet som regleras i 11 kap Miljöbalken. Bortledning av grundvatten är tillståndspliktig om det inte är uppenbart att vare sig allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena. I det fall åtgärden bedöms vara tillståndspliktig ska samråd utföras i tidigt skede med Länsstyrelsens

vattenvårdsavdelning. Det är verksamhetsutövarens ansvar att göra denna bedömning.

Markavvattningsföretag

Länsstyrelsen vill upplysa om att dagvatten från planområdet kommer att ledas till två olika markavvattningsföretag, Kvillebäcken TF 1945 och Norra Kvillebäcken RF 1896. I det fall mer vatten kommer att ledas till dessa behöver kommunen hantera frågan i det vidare arbetet för att inte riskera att påverka dem negativt. Hanteringen bör beskrivas i planhandlingen.

Åtgärder som utförs för att skydda mot vatten med avsikt att varaktigt öka en fastighets lämplighet för till exempel bebyggelse kan innebära markavvattning enligt 11 kap. miljöbalken. Att anlägga en vall eller annan anläggning i eller vid vattenområde som skydd mot vatten kan därför innebära markavvattning. Frågan att utreda om det krävs åtgärder som innebär markavvattning och vilka fastigheter som är berörda ska prioriteras i det fortsatta planarbetet och beskrivas i planhandlingen. I Västra Götalands län är markavvattning förbjuden och om så avses utföras krävs dispens och tillstånd från Länsstyrelsen eller Mark- och miljödomstolen.

Biotopskydd

Sökande har skickat in en biotopskyddsansökan för de identifierade objekten. Ärendet handläggs separat men länsstyrelsen ser ingen anledning till att det kommer ha negativ påverkan på planprocessen i nuläget.

Artskydd

De i planbeskrivningen beskrivna skyddsåtgärderna bedöms vara tillräckliga i förhållande till den skada på fåglar livsmiljö som uppkommer.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning, således behöver inte en miljökonsekvensbeskrivning tas fram.

Länsstyrelsens samrådsyttrande har bilagts.

Kommentar:

MKN vatten

Beträffande MKN vatten har Dagvatten- och skyfallsutredningen förtydligats kring beskrivning av recipienter och slutrecipienter, samt påverkan på MKN Vatten. Den del av planområdet som utgörs av det inhägnade anstaltsområdet avrinner via Skogomebäcken till Kvillen och Nordre Älv, medan parkeringsområdet i den södra delen av planområdet avrinner via dike till Kvillebäcken och Göta Älv. Genom tydlig beskrivning av påverkan på kvalitetsfaktorer och föroreningsberäkningar så bedöms planområdet inte ha någon påverkan på vattenförekomsternas möjlighet att uppnå MKN.

I dagsläget är samtliga vattenförekomsters kemiska status bedömd till uppnår ej god, där det prioriterade ämnet kvicksilver har påverkat bedömningen. Föroreningsberäkningar för planområdet som rör avrinningen till Kvillen och Nordre Älv redovisar att halterna för kvicksilver, fosfor, kväve, koppar, zink och

övriga ämnen sänks mot vad de var vid befintliga förhållanden, samt hamnar under kommunens riktvärden. Planförslaget påverkar således inte möjligheterna till att uppnå MKN för vattenförekomsterna i Kvillen och Nordre älv.

Kopplat till detaljplanen utför kommunen kompensationsåtgärder enligt biotopskyddsdispens för Skogomebäcken. Det handlar bland annat om plantering av växter, nyplantering av träd och att skapa flackare yta ner mot bäcken i form av ett tvåstegsdike för att öka fuktgynnad vegetation runt omkring vattendraget, vilket är åtgärder som även bidrar till att uppnå MKN. Avseende Kvillebäckens generella status så ha Göteborgs stad tagit fram ett åtgärdsförslag för bland annat Kvillebäcken där åtgärder som krävs för att vattenförekomsten ska uppnå MKN senast 2027 hanteras, se Åtgärdsförslag för dagvatten, 2019.

Detaljplanens påverkan på eventuella hydromorfologiska vattenkvalitetsfaktorer för Kvillen, Nordre Älv, Kvillebäcken och Göta älv har utretts och beskrivs i detalj i dagvatten- och skyfallsutredningen. För att bryta ner frågan om hydromorfologiska vattenkvalitetsfaktorer har vattendragens Konnektivitet, Hydrologiska regim och Morfologiska tillstånd undersökts, samt detaljplanens påverkan på dessa.

För samtliga vattendrag kommer det inte byggas något i vattendragen som hindrar djur- och växtliv att spridas och vandra fritt vilket således inte påverkar vattendragens konnektivitet; det sker ingen byggnation som påverkar vattendragens specifika flödesenergi vilket innebär att vattendragens hydrologiska regim inte påverkas. Vattendragens morfologiska tillstånd bedöms heller inte påverkas.

Parkeringsytan för anstalten är sedan tidigare utbyggd vid genomförande av projekt för Rättsmedicinalverket, då parkeringen flyttades från tidigare placering vid Lillhagsvägen. Planförslaget med byggrätt för delvis överdäckning av markparkering, påverkar inte möjligheterna till att uppnå MKN för vattenförekomsterna. Vid genomförandet av parkeringsytan har en öppen dagvattenhantering färdigställts utifrån att en föroreningsmodellering utförts, där vägen har simulerats med 500 fordon/dygn i ÅDT och övriga ytor med normal föroreningsgrad.

Skogomeanstalten ingår i verksamhetsområde för VA. Kretslopp och vatten kommer upprätta en förbindelsepunkt för fastigheten i befintlig bäck norr om fastigheten.

Med anlagda fördröjnings- och reningsmetoder ligger samtliga värden under Göteborgs stads målvärden och ingen oljeavskiljare behövs.

Oljeavskiljare kommenteras i dagvatten- och skyfallsutredningen. Enligt Göteborgs stads reningskrav för dagvatten så krävs en oljeavskiljare främst som ett katastrofskydd mot oljespill. De föreskrivna reningsmetoderna förväntas kunna omhänderta den vardagliga verksamheten inne på anstaltsområdet enligt de föroreningsberäkningar som har utförts. I dagsläget så kommer ingen verksamhet

inom anstaltsområdet att bedrivas där det förekommer hantering av stora mängder olja. Om det eventuellt skulle bli en framtida förändring av verksamheten rekommenderas användning av tätningsmattor eller liknande.

Dagvatten- och skyfallsutredningen har förtydligats angående avrinning från naturmarken i öster. Enligt beräkningar behöver avrinningen hanteras för att inte överbelasta dagvattenssystemet innanför perimeterskyddet som det tillrinner, förslagsvis via ett dike som det gör i dagsläget. För att inte dagvattenssystemet innanför perimeterskyddet ska överbelastas behöver dikets utlopp strypas och ha en volym som möjliggör fördröjning av det tillkommande flödet. Ledningar och magasin inne på anstalten dimensioneras efter det tillkommande strypta flödet.

Översvämning och skyfall

Stadsbyggnadsförvaltningen har under planberedning med Länsstyrelsen diskuterat problematiken med att införa planbestämmelse med villkor om lov eller startbesked. Detta på grund av att anstalten behöver vara igång och befintliga klientbyggnader behöver först ersättas för att kunna slutföra flera av skyfallsåtgärderna. Planbeskrivningen har kompletterats med beskrivning över hur utbyggnad av anstalten kommer ske och när skyfallsåtgärder kommer genomföras.

Den införda bestämmelsen om hur mycket vatten som ska omhändertas gäller hela planområdet. Detta innebär att vid bygglovsansökan kommer det krävas att en lösning för hela området finns med från första ansökan. Hade bestämmelsen varit specificerad till en exakt yta hade det däremot varit möjligt att söka bygglov och bygga ut utan skyfallshanteringen redovisades eller hanterades. Detta ställer krav på den sökande att redovisa hela skyfallslösningen för att följa detaljplanen. Därefter har de fem år på sig att färdigställa bygglovet. Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att det är tillräckligt för att säkerställa behovet.

Krav om åtgärd för startbesked anses inte vara nödvändig med tanke på beskrivning ovan. Krav om åtgärd för lov eller startbesked skulle omöjliggöra en utbyggnad av anstalten då verksamheten måste kunna bedrivas samtidigt som utbyggnaden sker. Utbyggnad av anstalten behöver ske i etapper för att verksamheten ska kunna fungera. Både byggnader och skyfallslösningar kommer byggas ut succesivt.

Den relativt stora mängd vatten som behöver omhändertas inom området behöver lösas med flera olika ytor och olika tekniska lösningar, både öppna och slutna. Dagvatten och skyfallsutredningen redovisar att det är möjligt att lösa behovet inom området med hjälp av flera olika skyfallsytor i kombination med andra tekniska lösningar.

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att det är olämpligt att låsa in specifika tekniska lösningar och ytor då det innebär omotiverad detaljstyrning av Kriminalvårdens verksamhet. Föreslagen lösning som finns bedöms som positiv då den innebär att skyfallslösningar kommer på plats succesivt efterhand som området byggs ut.

Förorenad mark

I samrådet saknades en samlad dokumentation över utförda och kommande åtgärder. Nu finns ett PM som sammanställer detta tillsammans med bilagor i form av utredningar, § 28 anmälan, svar på anmälan, resultat av löpande miljökontroller, sammanställningar av analysresultat, ritning med genomförda provtagningar från 2021-2023 och kontrollprogram för länsvatten.

Två miljötekniska markundersökningar har genomförts inom planområdet. Sedan 2022 har det genomförts löpande detaljprovtagning av jord, asfalt, vatten och betong i samband med pågående rivning, schaktning och ombyggnationer inom befintlig anstalt. Den löpnade miljökontrollen sker i samråd med Miljöförvaltningen i Göteborg och enligt gällande §28 anmälan där mätbara åtgärds mål är satta till Naturvårdsverkets riktvärden för känslig mark (KM).

Det finns inga riskobjekt gällande markföroreningar inom planområdet i Länsstyrelsens EBH-stöd.

Planbeskrivningen är uppdaterad med information om vad som gjorts och vad som behöver göras efterhand som Skogomeanstalten byggs ut.

Stadsbyggnadsförvaltningens och Miljöförvaltningen samlade bedömning är att markmiljön är tillräckligt utredd för detaljplansskedet. Med tanke på föroreningsbilden och det praktiska behovet av att sanera och bygga ut det befintliga anstaltsområdet i etapper så är det varken praktiskt genomförbart eller miljömässigt motiverat med krav på fullständig avhjälpande innan startbesked ges inom Skogomeanstaltens område.

Geoteknik

Se kommentar till yttrande nr 10, Statens geotekniska institut.

Luftmiljö

Planbeskrivningen har uppdaterats med en utförligare beskrivning och motivering kring luftmiljön.

Störande lukt

Till granskningsskedet har PM- ventilation och Storkök har tagits fram för att undersöka risken för störande lukt. Där redogörs för vilken utrustning som planeras användas samt en undersökning utifrån rådande vindriktning. Risken för kringboende att påverkas av störande lukt har bedömts som låg.

Radon

En översiktlig beskrivning av marken utifrån radon har tagits med i planhandlingarna. Förändringar av klassning kan ske efter markarbeten till exempel vid uppkrossning av berget kommer materialet att klassificeras som högradonmark på grund av andra uppställda kriterier på sprängsten. Specialfastigheter ställer krav på att alla byggnader ska uppföras radonsäkert. Stadens generella rekommendationer är att vid byggnation på normalradonmark rekommenderas grundläggning med radonskyddat utförande. På högradonmark rekommenderas radonsäkert utförande.

Markavvattningsföretag

Bedömningen är att föreslagna skyfallsåtgärder inte innebär markavvattning. Det är samma vatten som tidigare och det kommer inte att avledas mer vatten än tidigare till vattenförekomsterna. Översvämningsytorna klassas inte som markavvattning då det inte är avvattning av marken utan gräsytor som tillskapas

för att tillfälligt omhänderta skyfall lokalt på ett säkert sätt samt för att inte förvärra situationen nedströms vilket förvärrar den hydrologiska regimen i vattenförekomsten. Diket i öst klassas inte heller som markavvattning då det inte permanent ändrar markens vattenförhållanden, det befintliga diket i dagsläget som flyttas har samma funktion och ansluts på samma ställe idag. Alltså ändras ingenting utan diket flyttas bara österut.

10. Statens geotekniska institut, SGI

Enligt den geotekniska utredningen (vilket även omnämns i planbeskrivningen) bedöms säkerheten mot skred vara tillfredsställande förutsatt att den nya byggnationen grundläggs på ett sådant sätt att den inte tillför någon belastning (som med exempelvis pålar eller kompensationsgrundläggning). SGI vill lyfta att om detta är något som krävs för att säkra stabiliteten ska detta inarbetas i plankartan som någon form av åtgärd eller restriktion. Dock vill SGI lyfta att de säkerhetsmarginaler mot skred som beräkningarna har gett eventuellt kan innebära att sådan åtgärd eller restriktion inte är nödvändig. Vill man undvika att införa planbestämmelser för grundläggning bör stabiliteten kontrolleras för de laster och förhållanden som planen medger.

I underlag [3] och [4] anges att det saknas förutsättningar för bergras och blocknedfall under befintliga och planerade förhållanden, samt att inga åtgärder krävs. I motsats till detta framgår det dock av "Bilaga 4 Stabilitetsbedömning berg" i [3] att entreprenadarbeten och bergschakt pågår i det som kallas "område D". Så kallad skrotning och borttagning av lösa block rekommenderas i texten. SGI anser att aktuella risknivåer i ett planområde där entreprenadarbeten aktivt pågår och förutsättningar kontinuerligt förändras inte kan bedömas under planarbetet, och önskar här klarhet av aktuell situation och förtydliganden i underlagen.

Kommentar:

Geotekniska utredningar har uppdaterats med stabilitetsberäkningar samt kontroll av bergytor och uppstickande berg i dagen för att undersöka förutsättningar för bergras och blocknedfall.

I stabilitetsberäkningarna har en permanent last på 40 kPa införts för att minst motsvara det antal våningar man kan bygga inom den nockhöjd som detaljplanen tillåter samt med den mark som planeras. Stabilitetsförhållandena inom området bedöms vara tillfredsställande under förutsättning att framtida tung bebyggelse inte anläggs inom 20 meter från det inre perimeterskyddet längs norra sidan av planområdet. Detta säkerställs genom planbestämmelse som reglerar att ingen bebyggelse för uppföras med undantag för komplementbyggnad som syftar till väderskydd (lätta konstruktioner utan belastning).

Utförd bergteknisk kartering visar att det saknas förutsättningar för bergras och blocknedfall, både för befintliga och för planerade förhållanden, inom och i anslutning till planområdet. Mellan bergskärningen i öst och planområdet har återfyllning skett. Inga åtgärder anses således krävas.

11. Lantmäterimyndigheten

Synpunkter:

Plankarta/ bestämmelser:

Genomförandetid ändras till år? 60 månader ->5 år

Förtydliga vad g1 syftar på. Tillgänglighet syftar på väg? Och vad syftar befintlig fastighet på? Vilken? En gemensamhetsanläggning är för flera fastigheter. Vilka kan det aktuella att vara med i gemensamhetsanläggning? Frågan om att bilda gemensamhetsanläggning bör läggas in i Fastighetsrättsligakonsekvenser/ genomförandefrågor, vilket underlättar att förstå bestämmelsen vid prövningen av en eventuell lantmäteriförrättning. Om det bildas gemensamhetsanläggning för väg kan det påverka fastigheter utanför planen. Det kan även bli aktuellt att andra fastigheter får betala del av förrättningskostnader för anläggningsåtgärden i lantmäteriförrättning.

M1 och M2. Se över formulering i motiv till reglering. Lite otydligt vad som menas. Vad syftar på vad? Syftar tredje meningen på klassificering på samhällsviktiga och ej samhällsviktiga byggnader?

M3 saknas i plankarta och bestämmelse.

Jag ser ett behov av egen rubrik och avsnitt för fastighetsrättsliga konsekvenser, även om fastighetsbildningen möjligen endast berör kommunala fastigheter och kriminalvårdfastighet. Under denna rubrik kan det även redovisas om det ska bildas gemensamhetsanläggning och vilka som kan bli berörda av detta.

Skogome s:20 omnämns s 37 men är önskvärt att skriva lite mer vad som kan hända med s:20 om den berörs. Del av s:20 kan komma att överföras till kriminalvårdfastighet. Varför vet man inte om Skogome s:20 berörs eller inte. Kan det behövas en fastighetsbestämning?

I nedan textutklipp. Borde vara fastighetsägare i stället för ledningsägare. Hela texten borde skrivas om för att syfta på vad som blir konsekvensen av denna plan. Vilka är ledningsägare och ledningsrätt som meningen syftar på?

Ansökan om lantmäteriförrättning

Respektive ledningsägare ansvarar för ansökan om lantmäteriförrättning avseende ny ledningsrätt samt ändring alternativt upphävande av befintliga ledningsrätter. Ansvar för att ansöka om och bekosta lantmäteriförrättning för övriga åtgärder regleras i genomförandevtalet.

Fastighetsrätt, anläggningsrätt och ledningsrätt
”anläggningsrätt” i rubrik på s 48 se över formulering. Inget begrepp som används inom fastighetsjuridik.

Illustrationsritningen:

Bra att den teoretiska maximala byggrätten redovisas. Det ger en tydlighet till de som kan ha synpunkter på byggnadsvolymer i detaljplanen.

Lantmäterimyndigheten har i övrigt inga synpunkter på förslaget

Kommentar:

Redaktionella ändringar och förtydligande har gjorts i planhandlingarna.

Genomförandetiden redovisas i månader för att det ska överensstämja med den digitala informationen i Focus.

Egenskapsbestämmelse g1 har utgått efter diskussion med lantmäteriet.

Motivet till egenskapsbestämmelserna m1 och m2 har setts över.

Egenskapsbestämmelsen m3 är en generell bestämmelse och gäller över hela användningsområdet. Den får då ingen beteckning i legenden men rent tekniskt i Focus har bestämmelsen beteckning m3. Beteckningen har tagits bort i tabellen i planbeskrivningen så det blir tydligare.

12. Vattenfall eldistribution

Inga befintliga elnätanläggningar påverkas av detaljplanen.

Kommentar:

Noteras.

Sakägare

Vid publicering på Stadens webbplats anges inte personuppgifter så som namn, fastighetsbeteckning eller adress. Synpunkterna finns i sin helhet på Stadsbyggnadsförvaltningen.

13. Boende – adress 1

Trafiksäkerhet och belastning

I förslaget framgår att ni räknar med en stor ökning fordon per dygn på vägarna kring/förbi anstalten. I förslaget ges intrycket att vägnät, kollektivtrafik och cykelvägar och dess tillgänglighet är mycket god, och kommer att hantera även denna stora ökning. Det är inte en korrekt beskrivning. Kollektivtrafiken – Både turtäthet och restid till centrum - har försämrats. Vintertid dras ofta hållplatser in pga bussen inte kan ta sig upp för backen vid halt väglag, vilket också ger både förseningar och inställda turer.

Trafiksäkerhet för gående, säker skolväg – På samma sida om vägen som anstalten ligger finns busshållsplats, fotbollsplan, boende och affär. På andra sidan av vägen finns också boenden och områdets grundskola. Det är inte en säker trafiksituation som det är idag eftersom övergångsställen saknas. Den stora ökningen av trafik gör situationen än farligare, för stora som små. Tung trafik kopplad till utbyggnationen är redan idag en påfrestning och skapar stor oro.

Buller under byggprocess

Jag arrenderar jordbruksmark norr om bäcken. Jag har en småskalig grönsaksodling och arbetar i princip alltid utomhus under säsong, april-oktober. Under 2023 har jag till stor del arbetat med hörlurar pga av det enorma oväsen från bygget. Lastbilstrafik, sprängningar, stenkross, maskiner, ofta utan avbrott. I min affärsplan ingår att ta emot studiebesök och företag och att arrangera skördemiddagar, något som jag började med 2022. Under våren 2023 insåg jag snabbt att det var helt uteslutet att ta emot besökare och tvingades stryka hela den möjliga intäkten. Praktikanter har jag dock tagit emot under året, men inte alla har kunna fullfölja pga ljudbilden. Inte sällan valde jag att

sitta inomhus på rasten för att få en stunds paus. Nu har jag förstått att byggandet av ytterligare tre huskroppar ska påbörjas 2024, bara ett stenkast från mitt arrende. Detta har en stor negativ påverkan för mig, som ni förstår.

Jag ser gärna att ni under byggtiden använder bullerplank av något slag för att dämpa oljudet. Jag förstår att det inte går att bygga tyst, och jag förstår att ett bullerplank inte kommer att ge mig en tyst arbetsmiljö men all dämpning är en stor vinst.

Är det möjligt att begränsa tiden för de mest bullriga arbetena? Jag förstår att ni vill bygga snabbt och utnyttja dagarna, men om jag åtminstone visste att det är tyst efter kl .16 tex så skulle det vara till stor hjälp.

Skogsområdet öster om Anstalten

Innan utbyggnaden av anstalten påbörjades rörde sig mycket människor för promenader och joggingturer genom skogen. Stigen mellan Norgården och Lillhagsparken/Hälsans stig band ihop de två platserna och man kunde gå en runda med hunden istället för att gå fram och tillbaka samma väg. Det skulle vara mycket uppskattat om en ny stig kunde trampas upp, skonsam röjning, kanske sittplats på vägen osv. Vi arrendatorer på gården och Föreningen Utveckling Norgården och Backatorp IF är gärna bollplank i en sådan process.

Belysning kring stängsel + byggnationer

Jag är oroad över huruvida belysningen utanför fängelset kommer att påverka omgivningen. Hur belysningen riktas blir viktigt för att inte även jag ska känna mig övervakad, och även påverkan av djur & växtliv i närheten. Nuvarande bygglampor lyser mycket starkt och är delvis riktade mot mitt arrende. Med det kommande bygget som är väldigt nära min gräns är jag rädd att detta kan bli ett problem, både under byggprocessen och långsiktigt.

Kommentar:

Trafiksäkerhet och belastning

Stadsbyggnadsförvaltningen har varit i kontakt med Västtrafik avseende kollektivtrafiken. Västtrafik har anpassat utbudet till befintligt underlag och struktur. Området (Skogome/Lillhagen) är inte utpekad som ett stråk som i en framtid ska ha en direktkoppling till city utan ett byte kommer krävas för att ta sig vidare. Linjerna (42 och 43) är så kallade områdeslinjer som har som syfte att mata till lokala mål och bytespunkter. Västtrafik följer löpande resandeutvecklingen och tillsätter mer trafik om så är nödvändigt. Västtrafik samverkar med väghållaren som ansvarar för bla snöröjning för att påvisa vikten av en god snöröjning och prioritet för busslinjer men det är ibland svårt för staden att hinna skotta i tid. Trafik ställs då in för att inte äventyra säkerheten.

Beträffande trafiksäkerhet på Lillhagsvägen se kommentar till yttrande 3.

Buller under byggprocessen

Beträffande buller hanterar inte detaljplanen tillfälliga olägenheter som uppstår vid byggnation eller vilka åtgärder som görs. Synpunkter vidarebefordrats till Specialfastigheter och Kriminalvården som är ansvariga. Det är byggherrens ansvar att se till att ljudnivåer ligger under riktvärdena för buller från byggplats. Vid klagomål kring boendemiljön till följd av byggnation hänvisas i första hand

till ansvarig byggherre och i andra hand miljöförvaltningen som är lokal tillsynsmyndighet. Det är viktigt att den som orsakar problemet får möjlighet att undersöka och åtgärda det innan miljöförvaltningen blir inkopplad.

Skogsområdet öster om anstalten

Beträffande skogsområdet öster om anstalten har Specialfastigheter ambitionen att ersätta de kvaliteter som försvinner vid utökning av anstalten tillskapa nya skogsstigar. Marken ägs av Specialfastigheter och det är upp till fastighetsägaren hur marken förvaltas. Staden har ingen rådighet över marken.

Belysning kring stängsel + byggnationer

Beträffande belysning kring stängsel + byggnationer så skiljer sig byggbelysning från belysningen vid färdigställd anstalt. En utredning har gjorts avseende ljusföroreningar som påvisar att med modern LED-belysning uppfylls de krav som finns på störande belysning och ytterligare åtgärder behöver inte tas för att följa de regler, krav och standarder som finns. Vilken belysning som används och hur den riktas regleras inte i en detaljplan. Vid upplevda störningar hänvisas till ovan beskriven kontaktväg via Specialfastigheter, Kriminalvården eller Miljöförvaltningen. Naturvärdesinventeringen har uppdaterats med information om fladdermöss, med anledning av att undersöka frågan om ljuspåverkan på djurliv. Naturvärdesinventeringen visade att området inte hyser habitat för yngelplatser eller övervintring för fladdermöss.

14. Boende - adress 2

Jag skriver detta brev för att uttrycka min oro över de pågående störningarna från utbyggnaden av Skogome fängelse nära min bostad. Sedan byggarbetena började har vi som bor här upplevt en märkbar försämring av vår livskvalitet.

Ett av de största problemen är det konstanta bullret som börjar tidigt på morgonen. Även om jag tidigare rapporterat detta och sett viss förbättring, kvarstår andra problem. Specifikt, den kraftiga belysningen från byggarbetsplatsen som påverkar både oss och det lokala djurlivet. Ljuset är så starkt att det liknar att ha en parkerad långtradare med helljus utanför vårt fönster, speciellt i vårt gästrum som vetter mot byggplatsen. Dessutom utgör de felriktade strålkastarna längs cykelleden en säkerhetsrisk, då de bländar förbipasserande.

Förutom dessa omedelbara olägenheter har vi också märkt en drastisk minskning av fottrafik förbi vår gård, vilket påverkar verksamheten på gården negativt. Förr var det en populär plats för lokalbefolkningen att samlas innan eller vila under promenader, men nu har dessa besök nästan helt upphört på grund av oljud och skadad stig till skogsled.

Jag föreslår att kommunen överväger att:

Justera belysningen för att minimera störningar för de boende och lokala djurlivet, framför allt se till att rikta det ner och in mot arbetsplatsen. Minska ner bullret, genom plantering eller bullerplank. Återställa och förbättra stigen och skogslederna för att uppmuntra återbesök till området.

Kommentar:

Beträffande buller se kommentar till yttrande 13.

Beträffande belysning från byggarbetsplatsen se kommentar till yttrande 13.

Beträffande stig och skogsleder se kommentar till yttrande 13.

Bostadsrättsinnehavare, hyresgäster, boende

15. Boende – adress 3

Härmed översänder vi som en av de närmsta grannarna till bygget våra synpunkter och önskemål under framför allt byggtiden.

Samrådshandlingen slår fast att trafikmängden till och från området förväntas öka (från 350 fordon till 1 300 fordon per vardagsdygn) när både Rättsmedicinalverket och tillbyggnaden av Skogomeanstalten är färdigställda.

Även under byggtiden kommer antalet lastbilar till och från arbetsplatsen kommer periodvis vara hög.

Vill lämna två krav/önskemål på åtgärder:

1. Vi har idag ett känt och många gånger felanmält ärende (Senast KCS-68513-23) där stora vattensamlingar precis utanför NCCs parkering där vi som gående blivit fullständigt översköljda med vatten. Det är alltid fordonets ansvar att se till att man inte skvätter ned gångare, men denna sträcka är för mig väldigt svår att undvika vid högtrafik.
2. Under tiden som Lillhagsvägen breddades samt när Lillhagsparkens fotbollsplan byggdes så lämnar fordonen väldigt mycket lera efter sig på vägbanan. Detta gör att vi som närmsta grannar får väldigt mycket av detta med sig in på våra tomter, både via bilburna fordon och gående. Vi önskar att tvättning av gator sker under regelbundna perioder under de mest intensiva transporterna med lastbilar.

Kommentar:

Synpunkterna har vidarebefordrats till Stadsmiljöförvaltningen.

Detaljplanen hanterar inte tillfälliga olägenheter som uppstår vid byggnation eller vilka åtgärder som görs. Felanmälan på gator och vägbanor görs via Göteborgs stads hemsida, felanmälan – gator, torg och parker.

Övriga

16. Boende - adress 4

Ni beskriver att det kommer att skapas många nya arbetsplatser och att området kommer att bli mer trafikerat i framtiden. Detta känner jag mig orolig för, framför allt som mamma. Skolan ligger väldigt nära området som ska byggas. Det finns dåligt med övergångsställen i området att ta sig mellan olika områden i Skogome / Lillhagsparken. Detta tycker jag bör tas i beaktning innan man börjar att bygga. Det står också att kollektivtrafiken är god ut till Skogome. Det är den inte alls längre och jag känner inte många som är nöjda med dagens busstrafik. Många väljer bilen. Det är synd tycker jag eftersom miljövänligt agerande bör underlättas. Det har dragits in många turer senaste åren och bussen går inte längre in till stan. Vid isigt väder går inte bussen alls på vissa sträckor. Detta bör undersökas.

Jag känner till att fotbollsföreningen har blivit nekade att bygga ut sin verksamhet pga naturvärden i området. Varför gäller detta inte vid denna byggnation? Det bör kollas upp ordentligt.

Kommentar:

Beträffande kollektivtrafiken till Skogome se kommentar till yttrande 13.

Beträffande övergångsställe se kommentar till yttrande 3.

I en detaljplan provas olika värden mot varandra och allmänt intresse mot enskilt intresse. Utökning av anstalten är av allmänt nationellt intresse vilket staden bedömer väger tyngre än de naturvärden som påträffats inom detaljplanen. I den mån det är möjligt har eller ska naturvärdena kompenseras i närområdet. Du kan läsa mer om kompensationsåtgärder i planbeskrivningen.

17. Bostadsrättsföreningen Lillhagsparken 2

Lokalisering

Föreningen anser att det är olyckligt att ingen lokaliseringsutredning gjordes innan platsen valdes övergripande. I lokaliseringsutredningen utreds enbart vilken riktning utökning av anstaltsområdet bör göras men det är därmed inte prövat om det finns annan plats i kommunen som kan anses vara mer lämplig. Eftersom det är en verksamhet som inte kan anses attraktiv att ha i närområdet anser Föreningen att en grundläggande lokaliseringsutredning bör göras, alternativt ska skälen till att detta inte görs tydliggöras.

Parkeringsanläggning

Föreningen anser att parkering- och mobilitetsfrågan inte är tillräckligt utredda i planen. I plankartan är det inte fastställt var parkeringsplatser planeras men i planhandlingarna och illustrationsritningen framgår att parkering planeras i den sydligaste delen av planområdet. Där möjliggörs för byggnad upp till en nockhöjd av 6 meter och i mobilitets- och parkeringsutredningen beskrivs att en utökning av ett parkeringsdäck. Det södra området av planområdet är det som påverkar föreningen samt parken norr om föreningen störst rent visuellt.

Eftersom ett eventuellt parkeringsdäck hade påverkat föreningen, och parkering i sig inte kan anses vara samhällsviktig verksamhet, anser föreningen att det är oerhört olämpligt att ytterligare mobilitetsåtgärder inte har genomförts. Genom att möjliggöra för alternativa sätt för personal att ta sig till arbetsplatsen kan inte bara den visuella påverkan minskas, det möjliggör även ett uppfyllande av både kommunens Trafikstrategi samt Miljö- och klimatstrategi. Då dessa ska vara styrande dokument för kommunen är det olämpligt att kommunen inte gör försök att utreda mobilitetsåtgärder samt lyfter frågor om utökning av busstrafiken till Västtrafik.

Potentiella mobilitetsåtgärder som föreningen ser skulle kunna vara möjliga för planområdet är bland annat kollektivtrafikbiljetter till personal, ytterligare laddplatser för cykel, parkeringsplatser reserverade för samåkning samt tillköp av busstrafik. En förbättring av busstrafik kan gynna både verksamheten samt närboende i området.

Förutom minskning av visuell påverkan från en potentiell parkeringsanläggning kan mobilitetsåtgärder minska buller och trafiksäkerhetsproblem som kan uppkomma av ytterligare biltrafik.

Ljussföroreningar

Föreningen anser att den ljusutredning som är gjord på något sätt bör regleras i detaljplan. Detta för att minska risken att stora ljuspunkter används stadigvarande under byggtid eller i permanentskede. I dagsläget syns och stör ljuspunkter från byggekranar (från bland annat utbyggnad av Rättsmedicinalverkets byggnad) boende i föreningen. Det bör säkerställas att detta inte fortsätter på ett onödigt sätt.

Sammanfattning

Föreningen anser att lokaliseringen bör motiveras tydligare, att utökning av parkering till parkeringsdäck inte ska tillåtas samt att det ska säkerställas att ljussföroreningar inte uppkommer.

Kommentar:

Lokalisering

Beträffande lokalisering så är utgångspunkten för uppdraget och syftet med detaljplanen är att Skogome anstalten behöver utökas för att möta det höga belastningstrycket på landets anstalter och häkten. Detta utifrån att Kriminalvården just nu befinner sig i en intensiv expansionsperiod där både befintliga anstalter genomgår en kapacitetsökning, samtidigt som det skapas helt nya anläggningar runt om i landet. Beslutet om kapacitetsökning för Skogomeanstalten har därmed utgått från den befintliga platsen samtidigt som det inom Kriminalvårdens uppdrag, utöver expansion i Skogome, utreds om lokaliseringar för nya anstalter. Att bygga ut en befintlig anstalt, med en redan uppbyggd organisation, är ett effektivt sätt för Kriminalvården att utöka antalet fängelseplatser. Att bygga ut en pågående verksamhet är även utifrån ett markresursperspektiv en lämplig användning av marken.

Syftet med lokaliseringsutredningen är att redovisa utökning av Skogome anstalt enligt Miljöbalken 3 kap 4 § som anger att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för väsentliga samhällsintresse såvida annan mark på ett tillfredsställande sätt inte kan användas. Lokaliseringsutredningen syftar inte till att undersöka lämplig lokalisering av ny anstalt. Denna prövning görs i samband med planbesked där staden bedömt att utbyggnad intill befintlig anläggning är lämpligast.

Parkeringsanläggning

Beträffande parkeringsanläggning har byggnation av Rättsmedicinalverket, väster om Skogomeanstalten, föranlett att anstaltens parkeringsplatser behövde ersättas på annan plats och dessa anlades då söder om anstalten.

Parkeringsplatserna söder om anstalten är redan utbyggda. Det detaljplanen medger är att markparkeringen delvis överbyggs med ett parkeringsdäck.

Parkeringsdäcket är motiverat för att minska markavtrycket som kommande parkeringar annars skulle ge upphov till.

Efter samrådsskedet har mobilitets- och parkeringssituationen utretts vidare. Detaljplanen har anpassats för att möjliggöra det antal parkeringsplatser som Mobilitets- och parkeringsutredningen redovisar. Därmed har plankartan uppdaterats. Största byggnadsarea har sänkts från 5 000 kvadratmeter till 2 500 kvadratmeter och högsta nockhöjd har sänkts från 6 meter till 4,5 meter, men tillåter att trapphus och hiss sticker upp över nockhöjd. Den punktprickade marken, som innebär att marken inte får bebyggas, har utökats så att den byggbara ytan enbart är möjlig på den befintliga parkeringsplatsen. Det ger även utrymme för planteringar mellan garage och fastighetsgräns. Syftet med dessa ändringar i plankartan är att minimera anstaltens och parkeringsdäckets visuella påverkan söderut och österut.

Upptagningsområdet för verksamheten bedöms vara regionalt, vilket medför att en del av personalen och besökarna inte har rimliga alternativ till bilen som färdmedel. Att upptagningsområdet är regionalt för både personal och besökare gör att bilandelen förväntas vara högre, och cykelandelen lägre, än i Backa generellt. Samtidigt gör den stadsutveckling som sker i området att fler bostäder kommer finnas på kort avstånd från verksamheten och att förutsättningarna för kollektivtrafik, cykel och gång blir bättre.

Kombinationen av samhällsviktig verksamhet som pågår dygnet runt, har regionalt upptagningsområde och säkerhetsaspekter bidrar till bedömningen att det är rimligt att räkna med en högre bilandel. Detaljplanen fastställer inte vilka lösningar eller hur mycket parkeringar som kommer att anordnas. Verksamheten/fastighetsägaren kan göra flera mobilitetsåtgärder precis som ni nämner i ert yttrande, men som beskrivs ovan så finns det ändå skäl till en högre bilandel.

Efter samrådsskedet har det förts dialog med Västtrafik angående kollektivtrafiksituationen. Västtrafik meddelar att de följer löpande reseutvecklingen och tillsätter mer trafik om så är nödvändigt, se kommentar till yttrande 3.

Ljussföroreningar

Beträffande ljussföroreningar se kommentar till yttrande 13.

18. Backatorp IF

Den aktuella samrådshandlingen tar hänsyn till den förväntade ökningen av trafik till och från området, från 350 fordon till 1 300 fordon per vardagsdygn, när både Rättsmedicinalverket och tillbyggnaden av Skogomeanstalten är slutförda.

Ökad motortrafik förväntas särskilt påverka Lillhagsvägen, vilket är en av de primära vägarna för att nå Lillhagsparkens idrottsplats. Oavsett om man tar sig dit via cykel, gång, kollektivtrafik eller bil, används Lillhagsvägen huvudsakligen.

Vi, Backatorp IF är den förening som främst nyttjar planen.

Flödet till och från bollplanen är särskilt intensiva under helger och vardagar efter kl. 16.30 i samband med träningsbyten.

Den befintliga trafiksituationen, särskilt vid korsningen mellan Hälsans stig (kallad Gärdsgårdsstigen i Google Maps) och Lillhagsvägen vid P-grinden, är mycket problematisk redan med nuvarande trafikbelastning.

Bilar stannar tvärs över cykelvägen och släpper av barn, barn går över trafikracket och korsar vägen samtidigt.

En ökad trafikbelastning på Lillhagsvägen kommer försämra trafiksäkerheten, särskilt vid P-grinden där ytterligare trafiksäkerhetsåtgärder behövs.

Kommentar:

Beträffande trafiksäkerhet på Lillhagsvägen se kommentar till yttrande 3.

Ändringar samråd

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att det med följande ändringar är lämpligt att gå vidare med förslaget.

Utöver mindre justeringar föreslås följande:

- Ytterligare begränsning av mark har tillkommit i norra delen av planområdet där byggnader inte får uppföras, undantaget komplementbyggnader.
- Prickmark i söder utökas.
- Byggnadshöjd och BYA minskas för egenskapsområde i söder.
- Planbeskrivningen har ändrats i de avsnitt där utredningar har uppdaterats, samt till följd av samrådsyttrande enligt ovan.
- Illustration har förtydligats gällande skyfallsytor och ökade grönytor som inarbetats efter samrådet.
- Redaktionell ändring av plangräns i sydväst.

Karoline Rosgardt
Enhetschef

Mattias Nilsson
Planarkitekt

Bilagor

- *Lista över samrådsrets*
- *Länsstyrelsens yttrande med dess bilagor.*

Sändlista

Kommunala nämnder och bolag m.fl.

Exploateringsförvaltningen

Stadsmiljöförvaltningen

Idrotts- och föreningsförvaltningen

Stadsfastighetsförvaltningen

Kretslopp och vatten

Grundskoleförvaltningen

Göteborg Energi AB

Miljöförvaltningen

Namnberedningen och GDA adresser

Räddningstjänsten Storgöteborg

Socialnämnden Hisingen

Statliga och regionala myndigheter m.fl.

Länsstyrelsen

Vattenfall AB

Lantmäterimyndigheten

Statens geotekniska institut, SIG

Sakägare

Utsänt enligt fastighetsförteckning

Bostadsrättsinnehavare, hyresgäster, boende

De som tidigare yttrat sig i ärendet

Övriga

De som tidigare yttrat sig i ärendet

Göteborgs kommun
stadsbyggnad@stadsbyggnad.goteborg.se

Förslag till detaljplan för verksamheter vid Lillhagsvägen inom stadsdelen Skogome i Göteborg, Västra Götalands län

Handlingar daterade 2023-11-24 för samråd enligt 5 kap 11 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900), standardförfarande

Beskrivning om ärendet

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för kriminalvården att utöka sin kapacitet på Skogomeanstalten. Detaljplanen medger utökning av Skogomeanstaltens verksamhet för att inrymma fler klienter och möta samhällets krav på en utbyggd kriminalvård. Utökning av anstalten sker främst inom nuvarande fastighet men även en del jordbruksmark tas i anspråk. Området är inte tidigare planlagt och detaljplanen innehåller ingen allmän plats.

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen lämnar följande bedömning enligt 5 kap. 14 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen utvecklar en redan befintlig verksamhet, Skogomeanstalten.

För att planförslaget inte ska riskera överprövning vid ett antagande behöver kommunen till granskningsskedet bearbeta förslaget i de delar som berör miljökvalitetsnormer för vatten, översvämningar och skyfall, förorenade områden och geoteknik.

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör miljökvalitetsnormer och hälsa/säkerhet måste lösas på ett

tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte skall prövas av Länsstyrelsen.

Motiv för bedömningen

Prövningsgrunder redovisar Länsstyrelsens synpunkter vilka ska uppfyllas för att det antagna planförslaget inte ska riskera överprövning. Råd och synpunkter handlar om anvisningar för att planförslaget ska uppfylla lagstiftningens krav.

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10 §

Enligt 11 kap. 10 § ska Länsstyrelsen överpröva kommunens antagandebeslut av en plan eller områdesbestämmelser om dessa kan antas strida mot någon av de fem prövningsgrunderna.

- Riksintresse
- Mellankommunala frågor och regionala förhållanden
- Miljökvalitetsnormer (MKN)
- Strandskydd
- Hälsa och säkerhet

Länsstyrelsen bedömer att planförslaget strider mot prövningsgrunden för MKN vatten samt hälsa och säkerhet.

MKN vatten

Till granskningsskedet behöver planbeskrivningen uppdateras med en tydligare beskrivning av dagvattnets recipienter samt slutrecipienter tillsammans med en tydlig bedömning av påverkan på MKN vatten.

Enligt 2 kap. 10 § PBL får planläggning inte medverka till att en miljökvalitetsnorm, MKN, enligt 5 kap Miljöbalken överträds. Kommunen måste därför visa hur planerade åtgärder påverkar vattenkvaliteten inom de vattenförekomster som kan beröras av planområdet samt hur de påverkar möjligheterna att nå uppsatta MKN för Vatten. Kommunen ska visa på vilka grunder bedömningen har gjorts, exempelvis med stöd av uppgifter från

dagvattenutredning eller annat underlag som berör vattenkvalitén. Detta gäller med avseende på såväl ytvatten som grundvatten. Bedömning ska göras på kvalitetsfaktornivå. Kommunen behöver redovisa hur genomförandet av detaljplanen påverkar möjligheten att följa MKN för vatten i berörda vattenområden. Det är dessutom viktigt att man även belyser påverkan på eventuella hydromorfologiska vattenkvalitetsfaktorer och inte bara vattenkvalitet.

Det finns förbättringsbehov gällande totalkväve (Kvillebäcken) och totalfosfor (Kvillen och Kvillebäcken) i VISS. Vidare är en påverkanskälla som kan riskera sänkt status för både Kvillen och Kvillebäcken urban markanvändning. I nu inlämnad dagvattenutredning tillåts belastningen (kg/år) öka för majoriteten av de parametrar som redovisas. Kommunen behöver på ett tydligare sätt argumentera för varför dessa ökningar inte skulle riskera en sänkt status för vattenförekomsterna. Kvillebäcken har också otillfredsställande status för kvalitetsfaktorn näringsämnen och enligt dagvattenutredningen ske en ökning av både fosfor och kväve. Både de ökande föroreningsmängderna och förbättringsbehovet behöver hanteras till nästa skede.

I planbeskrivningen beskrivs hur det finns en pågående utredning för att avleda dagvatten från området till Skogomebäcken i kommunal regi. Länsstyrelsen anser att det finns stora fördelar med att dagvattenanläggningar inom verksamhetsområde för VA hanteras på allmän platsmark med kommunen som huvudman. Om så inte görs behöver motiveras varför och på vilket sätt genomförande, underhåll och drift av dagvattenanläggningarna säkerställs. Hur säkerställs att erforderlig rening av dagvattnet uppnås?

Det behöver av handlingarna i nästa skede framgå om oljeavskiljare kommer att krävas någonstans samt om det finns behov av täta dagvattenlösningar på grund av högt stående grundvattenyta.

Vad Länsstyrelsen kan se kommer även avrinning från utanför perimeterskyddet att kopplas till dagvattensystemet innanför i de östra delarna. Kommer systemet att vara dimensionerat för att hantera detta? I andra delar av utredningen uppges att flödet ut från området ska strypas till hälften.

Hälsa och säkerhet

Översvämning och skyfall

Kommunen har översiktligt beskrivit konsekvenserna vid ett skyfall för planområdet. Planområdet ligger lågt och vid ett skyfall riskerar lågpunkter och instängda områden att fyllas med vatten. För att säkerställa att tillkommande byggnader inte skadas vid ett skyfall har planbestämmelser om byggnadernas nivåer i förhållande till vattennivå införts, vilket är bra. Förslag ges också på hur situationen kan förbättras för befintlig byggnad i väster, där vatten riskerar att bli stående mot fasaden.

Kommunen reglerar att användningsområdet (D₁ Kriminalvård) ska kunna omhänderta en vattenmängd på 2565 m³ vid skyfall. Med tanke på att åtgärden ligger inom kvartersmark anser länsstyrelsen att planbestämmelsen behöver kompletteras med villkor om lov eller startbesked för att på så sätt säkerställa att åtgärden går och kommer att genomföras.

Förorenad mark

Kommunen behöver inför granskningen säkerställa markens lämplighet för föreslagen bebyggelse utifrån förorenad mark. Kommunen har inför samrådet tagit fram undersökningar gällande att utreda föroreningar i mark och det pågår åtgärd av förorenad mark i samband med exploatering inom området. Länsstyrelsen har dock svårt att få en samlad bild av vilka undersökningar med avseende på förorenad mark som har utförts, val av provpunkter och vilka ämnen man har analyserat för, något som behöver tydliggöras inför granskningen.

Planen uppges innebära rivning av tidigare bebyggelse och man hänvisar till att man har gjort § 28 anmälan till Göteborgs miljöförvaltning men den bifogas inte. Det gör det svårt att se vilket område kommunen anmält. Enligt underlaget har man hittat rivningsavfall och underlaget diskuterar diverse föroreningar, PCB, metaller samt petroleumprodukter. Jämför man bild med provtagningspunkter (planbeskrivning s 41) och planområdet så är det oklart för länsstyrelsen om kommunen verkligen tagit med allt relevant. Det går inte heller att utläsa i underlaget att man använt Länsstyrelsens EBH-stöd för sin avgränsning.

I planbeskrivningen på sidan 42 och 43 i figur 19 och 20 redovisas utförda provtagningspunkter. Dessa figurer återfinns inte i någon

annan rapport som är bilagt handlingarna. Enligt PM Förorenad mark Bilaga 5 i Projekterings PM Geoteknik har det funnits en brandövningsplats samt att det har funnits och finns ett tvätteri inom anstaltsområdet. Det framgår inte i underlaget om undersökningar gjorts för att utreda förekomst av tex PFAS, dioxin och PAH:er i anknytning till brandövningsplatsen, om klorerade lösningsmedel har undersökts från tvätteriet eller om det har bedömts vara irrelevant.

På sidan 42 i planbeskrivningen står det att avhjälpande åtgärder har genomförts och slutredovisats och att det i befintlig jord därmed inte finns kvar några föroreningar över Naturvårdsverkets generella riktvärde för mindre känslig markanvändning, MKM. Åtgärds målet är dock Naturvårdsverkets generella riktvärde för känslig markanvändning, KM. Länsstyrelsen tolkar det som att det är dessa ytterligare åtgärder som avses med att den ytterligare exploatering som avses utföras och som står beskriven på sidan 42 i planbeskrivningen. Det finns dock inget underlag i handlingarna där det framgår att ytterligare exploatering i linje med den anmälan enligt 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd som lämnats in till kommunen faktiskt kommer att hantera alla föroreningar inom planområdet.

På sidan 11 i PM Förorenad mark Bilaga 5 i figur 5 finns ett område i norr som benämns "Samling 3" och där det verkar finnas ett åtgärdsbehov. Det går inte att utläsa av handlingarna om detta område är åtgärdat eller inte. Vidare finns det provtagningspunkter i figur 19 och 20 på sidan 42 och 43 i planbeskrivningen med halter över KM och där det därmed finns ett åtgärdsbehov.

Då det har påträffats föroreningar inom planområdet över åtgärds målet KM anser länsstyrelsen att det ska införas en planbestämmelse i plankartan som säkerställer att åtgärder utförs, exempelvis genom att villkora att startbesked för byggnation får inte ges förrän föroreningar har avhjälpats till nivåer som medger planerad markanvändning.

Geoteknik

Staten geotekniks institut (SGI) har inkommit med yttrande, daterat 2024-01-29 som bifogas i sin helhet. Länsstyrelsen delar SGI:s bedömning och anser att kommunen behöver bearbeta planförslaget i enlighet med SGI:s yttrande.

Enligt den geotekniska utredningen (vilket även omnämns i planbeskrivningen) bedöms säkerheten mot skred vara tillfredsställande förutsatt att den nya byggnationen grundläggs på ett sådant sätt att den inte tillför någon belastning (som med exempelvis pålar eller kompensationsgrundläggning). Om detta är något som krävs för att säkra stabiliteten ska detta inarbetas i plankartan som någon form av åtgärd eller restriktion. Utifrån de säkerhetsmarginaler mot skred som beräkningar gett kan det dock innebära att en sådan åtgärd eller restriktion inte är nödvändig. Vill man undvika att införa planbestämmelser för grundläggning bör stabiliteten kontrolleras för de laster och förhållanden som planen medger.

Kommunen beskriver och gör bedömningen att det saknas förutsättningar för bergras och blocknedfall under befintliga och planerande förhållande samt att inga åtgärder krävs. Dock framgår det av handlingarna att entreprenadarbeten och bergschakt pågår in ett område som kalla "område D". Här rekommenderas skrotning och borttagning av lösa block. SGI anser i sitt yttrande att aktuella risknivåer i ett planområde där entreprenadarbeten aktivt pågår och förutsättningar kontinuerligt förändras inte kan bedömas under planarbetet, och önskar här klarhet av aktuell situation och förtydliganden i underlagen inför granskningen.

Råd enligt PBL och MB

Buller

Bullerutredning är gjord och trafiken beräknas redan nu överskrida riktvärden vid en del bostadshus, skolor, bollplan och med ökande trafik blir det sämre. Det vore önskvärt med bullerskärmar eller liknande åtgärder vid några av husen, men det är ju en annan verksamhetsutövare (väghållaren) som i så fall skulle behöva vidta de åtgärderna. Länsstyrelsen håller med om underlagets resonemang, att om husen är äldre (före 1997) så överskrids inte gränsvärdet för när bullerdämpande åtgärder bör övervägas.

Luftmiljö

En platsbedömning luft har gjorts och bifogas underlaget. Samrådshandlingen nämner sedan kort, utan ytterligare motivering, att baserat på beräknade halter av kväveoxid och partiklar i miljöförvaltningens översiktliga luftkvalitetsberäkning så behöver

ingen luftkvalitetsutredning tas fram för planområdet. Underlaget borde kompletteras med en lite fylligare motivering.

Störande lukt

Underlaget anger ett tvätteri men nämner inget om det planeras ett eventuellt kök. Länsstyrelsen anser att underlaget behöver kompletteras med bedömning om risk för störande lukt från planerade verksamheter.

Radon

Gällande markradon anger redovisad marktekniska undersökning av WSP att provtagningen inte kunde erhålla godtagbara resultat och för berg redovisas värden normal/hög, hög/hög, och normal/normal. Länsstyrelsens kan inte i det övriga underlaget se någon diskussion eller bedömning av genomförd provtagning. I planen behöver aktuella nivåer anges för området, så att de kan hanteras praktiskt i byggloven.

Anna lagstiftning

Jordbruksmark

Kommunen har redovisat en utredning kring ianspråktagandet av jordbruksmarken enligt 3 kap 4 § miljöbalken. Där har de utförligt beskrivit markens brukningsvärde, hur planen utgör ett väsentligt samhällsintresse samt resonerat kring alternativa lokaliseringar. Länsstyrelsen har därmed inga ytterligare synpunkter inför granskningsskedet

Kulturmiljölagen

Länsstyrelsen upplyser om att tillstånd enligt kulturmiljölagen behövs för arbeten eller byggnation i anslutning till fornlämning L1968:7623.

Vattenverksamhet

Vid pålning och anläggande av byggnader med djup grundläggning kan bortledning av grundvatten under anläggningsskedet och/eller driftskedet bli aktuellt. Länsstyrelsen upplyser därför kommunen om att åtgärder som kan innebära bortledning av grundvatten innebär en vattenverksamhet som regleras i 11 kap Miljöbalken. Bortledning av grundvatten är tillståndspliktig om det inte är uppenbart att vare

sig allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena. I det fall åtgärden bedöms vara tillståndspliktig ska samråd utföras i tidigt skede med Länsstyrelsens vattenvårdsavdelning. Det är verksamhetsutövarens ansvar att göra denna bedömning.

Markavvattningsföretag

Länsstyrelsen vill upplysa om att dagvatten från planområdet kommer att ledas till två olika markavvattningsföretag, Kvillebäcken TF 1945 och Norra Kvillebäcken RF 1896. I det fall mer vatten kommer att ledas till dessa behöver kommunen hantera frågan i det vidare arbetet för att inte riskera att påverka dem negativt. Hanteringen bör beskrivas i planhandlingen.

Åtgärder som utförs för att skydda mot vatten med avsikt att varaktigt öka en fastighets lämplighet för till exempel bebyggelse kan innebära markavvattning enligt 11 kap. miljöbalken. Att anlägga en vall eller annan anläggning i eller vid vattenområde som skydd mot vatten kan därför innebära markavvattning. Frågan att utreda om det krävs åtgärder som innebär markavvattning och vilka fastigheter som är berörda ska prioriteras i det fortsatta planarbetet och beskrivas i planhandlingen. I Västra Götalands län är markavvattning förbjuden och om så avses utföras krävs dispens och tillstånd från Länsstyrelsen eller Mark- och miljödomstolen.

Biotopskydd

Sökande har skickat in en biotopskyddsansökan för de identifierade objekten. Ärendet handläggs separat men länsstyrelsen ser ingen anledning till att det kommer ha negativ påverkan på planprocessen i nuläget.

Artskydd

De i planbeskrivningen beskrivna skyddsåtgärderna bedöms vara tillräckliga i förhållande till den skada på fåglar livsmiljö som uppkommer.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning, således behöver inte en miljökonsekvensbeskrivning tas fram.

Beslutande

Företrädare för samhälls-, natur-, landsbygds-, vatten-, miljöskyddsavdelningen har bidragit till beredningen av detta yttrande. Beslutet har fattats av planarkitekt Sara Nylander.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilaga för kännedom

Kopia av yttrande till Länsstyrelsen från SGI, daterat 2024-01-29

Kopia till:

SGI, Maria Kristensson och Hanna Fritzon

Länsstyrelsen/

Miljöskyddsavdelningen, Marco Bongiovanni

Samhällssavdelningen, Linda Tofeldt, Andreas Åman

Naturavdelningen, John Thorbäck

Vattenavdelningen, Josefine Dannerstedt

Landsbygdsavdelningen, Jannicke Hellberg

Funktionschef Plan och bygg, Nina Kiani Janson